

תוכן שערי הכנישתא

25 תולדות חייו וקורות ימיו הקדושים של רחב"ד.....

מקצת תולדות חייו וקורות ימיו הקדושים של רחב"ד

33 שמו של רחב"ד ונשמתו הקדושה.....

בכל דור ודור יש נפש שנקראת 'חנינא' • נשמתו של רחב"ד מעלמא ד'חרוב' שחזא עולם התוהו • מדוע לא נחשב רחב"ד מאותם שמתו בעטיו של נחש • רבי חנינא בן דוסא בא בגלגול מפני שלא זכה לבנים • לכל דור יש את ה'רבי חנינא' שלו וסוד השם 'חנינא' • דוסא וחנינא – גלגול יעקב ויוסף

41 הליכותיו ופועליו בקודש של רחב"ד.....

רחב"ד היה תנא • רחב"ד היה תנא בזמן בית המקדש • רחב"ד הוא מן התנאים הקדמונים שהיו בימי הבית • רחב"ד היה בזמן בית המקדש • כל מעשיו הנפלאים הללו תנאים שטאים • הוא התנא המלומד בניסים • תקופת חייו של רחב"ד • אם סתם רבי חנינא הוא רחב"ד • הילוכו ודרכו של רחב"ד להשפיע טובת הדור • כל העולם בצער וחנינא בנחת' • 'חנינא בצער' – בעולם הזה • שלוש תקופות בחייו רחב"ד • מעשה דתרנגולין בפתח בית רחב"ד • רחב"ד היה מקדים לקבל שבת מבעוד היום גדול • רחב"ד מלמדנו להשתוקק למצוות • היה פשוט לרחב"ד שיש סיבה לעצבותה של בתו

57 פרשת גדלותו ומדרגתו של רחב"ד.....

הקב"ה הגדיל את הנס יותר ממה שביקש רחב"ד • רחב"ד שונה מכל אדם שאסור לו לבקש להפוך את הטבע • רחב"ד לא היה רואג כלל על פרנסתו, שלא לבלבל את דעתו מן התורה • גן עדן העליון אשר הוא בשמים ממעל נברא בשביל רחב"ד • רחב"ד בבחינת 'צדיק מושל ביראת אלוקים' • רוח הקודש ונבואה אצל רחב"ד • בשביל רחב"ד ניזונו וקמו לתחייה ניצוצות הקדושה • עצם הליכותו של

תוכן שער הבנישתא

רחב"ד היתה עבודת השם ותכלית בפני עצמה • 'אפילו הכי אינו נחשב לכולם לגבי רחב"ד' • דרגתו של רחב"ד היתה שהכל אצלו הנהגה אלוקית • מדרגת רחב"ד למעלה מן העולם ולכן מאכלו היה חרובין • רחב"ד סבל את עוונות הדור על ידי העניות • הכרות בת הקול היתה כדי לעורר הלבבות על שנמצא בדורם גדול כמו רחב"ד • רחב"ד היה במדרגת "שמונה נסיכים", מובדל מן העולם • רחב"ד שזיה העולם קיים בשבילו הוא בבחינת בנו של המלך • רחב"ד היו חייו למעלה מן הטבע • לא היתה לרחב"ד מציאות עצמית כלל • לגבי רחב"ד אין הבדל בין הטבע לשאינו טבע

מעלותיו ומידורו התרומיות של רחב"ד 83

'הנפש הבריאה תרחצה הסבות הממיות כולם' • רחב"ד חכם וצדיק כשר ונפיש זכותו • הנהגת רחב"ד כהנהגת משה שהיא של דעת עליון • מדרגת רחב"ד – השמחה בהשיגו חסרונם • המלאך שנדמה לבתו היה בדמות רחב"ד • לא היה לרחב"ד רמות עיניים, רק אדרבה היה לו די ושמח בחלקו • רחב"ד היה איש אמת ולכן היה משפיע לכל העולם • רחב"ד לא עסק רק בתפילות אלא היה תנא ומשוני הלכות • רחב"ד מבקש שיקחו משלו ויתנו לעולם • צדיקים כרחב"ד מתפרנסים במיעוט בעולם הזה להרבות שכרם לעולם הבא • רחב"ד נהנה מעט והיה מהנה לזולת הרבה • רחב"ד לא הסיח דעתו ממנהיג העולם ויצר הטבע והבריאה • מי שאמר לבשר דגים שיחזקו הגוף הוא יאמר לחרובים • 'הוא היה אומר' – הוויתו של רחב"ד אומרת כן • מחמת ענווה זכה רחב"ד ליראה • רחב"ד הסתפק במיעוט מפני שהבין שהכל חנינה ומתנה מאת ה' • 'אתה תלמידו של רבי חנינא בן דוסא שאדם גדול הוא'

הנהגותיו וטוהר קדושתו של רחב"ד 113

רחב"ד רצה לשמור על המלח ולקיים בו מצוות השבת אבידה • רחב"ד רצה להתנסות שיותן לו בעולם הזה משכרו בעולם הבא • רחב"ד לא אמר במפורש 'זה מת' על החולה • לשון רחב"ד 'זה מת' – כענין התוכחות לפני ראש השנה • רחב"ד ראוי לנשיאת פנים • מפני כבוד הנשיאות וגודל ענותותו של רחב"ד לא רצה שיתבטל אליו הנשיא

רחב"ד קדוש עליון 123

רבי ישעיה תלמידיו של רחב"ד נתן דעתו על הכלבים • פתורא דדחבא של רחב"ד הוא רוחניות וקדושה שממנו מושפע גוש הזהב למטה בעולם הזה • הטבע ולמעלה מן הטבע היו אצל רחב"ד שווים ושקולים ממש • שעה על ציון רחב"ד כמו מאה שעות על ציון רשב"י • על דבר התפילות בציון התנא הקדוש רחב"ד ואשתו • כל ימי השבוע נחזונים בזכות שבת

רחב"ד עושה נס ופלא 133

מאווה סוג של מעשה ניסים אסור ליהנות • נס בריאת המעיין אצל רחב"ד • בכל דור דור יש נפש שנקראת 'חנינא' ובשביל נפש זו כל העולם נחזן • ה' לא חפץ שאדם יכניס את עצמו במקום סכנה • אם היו כל בני עולם נוהגין בחסידות - לא היה פלא על אחד שאמר לחומץ וידליק • מותר להיכנס למקום סכנה כדי להציל רבים וכן בשב ואל תעשה • שני אופני נס בהדלקת הנר בחומץ • רחב"ד ביטל טבעו לה' ועמל בתורה בכחות חוץ לדרך הטבע • בביתו של רחב"ד היו מלומדים בנסים • רחב"ד יכול להעלות את החומץ לשורשו • מעשה דבת רחב"ד מרמז על הגלות • גם כאשר השמן דולק און זה טבעי • שימוש למצווה בנר של מעשה ניסים • הנס נמדד ביחס למקבלו • רחב"ד לא הפסיד זכויות בגלל הניסים שנעשו לו • רחב"ד זכה לחיות במדרגה שהיא למעלה מן הטבע • אצל רחב"ד היתה האמונה קבועה בלבו שאין עוד מלבדו יתברך שום כח כלל • מה שאסור לצדיק אחר לעשות בגלל סכנה - לרחב"ד מותר • רחב"ד עושה חסד חונם לכל הדור ומותר לו ליהנות מניסים • רחב"ד זכה שגם הטבע היה אצלו הנהגה של נס • הטבע מוכרח לעשות רצון רחב"ד במה שצריך לו • מאווה סוג נס אסור ליהנות • זכותו של רחב"ד לסמוך על הנס • צדיקים מלומדים בניסים מותרים לסמוך על הנס • אם האיסור ליהנות ממעשה ניסים הוא איסור גמור או מילי דחסידותא • רחב"ד 'אדם השלם' ואין חיה רעה שולטת בו

הסתפקותו במועט של רחב"ד 179

צדיק איכל לשובע נפשו • רחב"ד היה שמח מהמעט שיש לו • רחב"ד היה מקיים 'עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות' • יש צדיקים

תוכן שער
הכנישתא

תוכן שער הבנישתא

שאחרים נחוונים בעבורם • הואיל ועל רחב"ד העולם עומד, לכך סבל תכלית היסורין • רחב"ד היה מרוצה ולא ביקש יותר • רחב"ד היה 'מתענה' בשבת • רחב"ד היה צינור להסתיר השפע מן המקטרגים • רחב"ד הכין חרובים מערב שבת לשבת • רחב"ד היה צינור השפע לכלל ישראל • העולם נזון בשביל רחב"ד להמציא לו קב חרובין • כל צערו של רחב"ד היה בשביל צדקה לעניים • רחב"ד לא נהנה ממתנה טובה שניתנה לו מן השמים • לרחב"ד היה לו בקב חרובין די והותר • רחב"ד מאס בחיי העולם הזה השפל • העולם מתקיים במידת הדין שעל ידי הצדיקים • המסתפק במועט כרחב"ד לא יהיה חסר לו מעולם הבא • רחב"ד היה צם בכל יום ואוכל בלילה • לא עלה על דעתו של רחב"ד שיהיה לו יותר מקב חרובין • היתה לרחב"ד בחירה לתת בחסדו ובטובו מחלקו לאחרים • רחב"ד הקדיש את כל זכויותיו והנאותיו למען קיום העולם • רחב"ד היה מתענג במה שהיטיב עם כל העולם • רחב"ד היה לו טוב ב'פת חריבה' • רחב"ד קיבל את יסורי הפרנסה באהבה גמורה וחיבה יתירה • רחב"ד נזון מהאור העליון המקיים את קב החרובים

203 מפתח גשמים ביד רחב"ד

תפילת רחב"ד בדרך • 'חנינא בצער' - שאין לו בגד להגן עליו • עיונים על תפילת רחב"ד בדרך • רחב"ד רצה להראות לעולם את כח הצדיקים • דברי רחב"ד נשמעים בשמים אפילו שלא בדרך תפילה • רחב"ד היה דרכו לכווין ביחוד פסוק שמע ישראל בהילוכו בדרך • רוב ככל העולם רוצים בתקנת בעלי שדות • כשמזכיר דברי רחב"ד הרי הוא כאילו הוא עצמו אומרם עכשיו • שורש כוחו להשפיע לכל - הוא על ידי מידת הענווה • רחב"ד לא היה מטריח את קונו לשאול דבר שחוץ מן הטבע • הקב"ה שמע תפילת רחב"ד אפילו שלא ביקש בדרך זו • רחב"ד פחד על המלח שעל ראשו שלא יהיה נימוח במטר • מן השמים הסכימו לעשות כרצון רחב"ד • יש לרחב"ד חיות מפרנסת העולם • אם רחב"ד בנחת - תוכל לילך וההשפעה על ידו • רחב"ד הרגיש ברוב חסידותו כאילו הגשם רק בשבילו • אין צורך בקשתו וזכותו בשביל עצמו רק בשביל העולם כולו • רחב"ד נענה אפילו שהוא יחיד בשביל כבודו • ברוב דביקותו היה הדבר כאילו המפתח של הגשמים מציץ ממש בידו • רחב"ד היה מחלף בדבר מצווה • מעשה ברחב"ד והגשם היה כשפגע במזיקן • הגשמים מסורים בידו ועשה בהם כאילו הם שלו • כל כחו של

רחב"ד היה מחמת שעשה הכל כרצון ה' • רחב"ד לא היה צריך לתפילת כהן גדול • הגשם פסק מפני שכל העולם היה ניוון בזכות רחב"ד • תפילת רחב"ד בדרך לא נכללה בתפילת כהן גדול • "נתתי גשמיכם בעיתם" – ביד הצדיקים • רחב"ד גרם השפעה לכל העולם • רחב"ד התפלל כמי שהמפתח בידו והצליח אף להחזיר הגשם • אצל 'עבד' כרחב"ד לא שייך הטרחא כלפי מעלה • רחב"ד מלומד היה שהקב"ה שומע תפילתו • רחב"ד ידע שיכול להתפלל אחר כך ששוב ירדו גשמים • ה' קיים רצון רחב"ד משום גדול נאמנותו • טעם שלא הועילה תפילת כהן גדול לרחב"ד • כאשר יהיו כל ישראל צדיקים גמורים יהיו בבחינת רחב"ד

כח תפלותיו ותחינותיו של רחב"ד 247

רחב"ד הבין בתפילתו שהיתה זכה בלי תעריבת מחשבות זרות • השם יתברך שלח התפילה בפי רחב"ד • רחב"ד ביקש רחמים על זרע בית רבן גמליאל • המלאכים אינם יכולים לקטרג על תפילת רחב"ד • שגור תמיד בפי רחב"ד להתפלל ולחזור ולהתפלל • רחב"ד היה בבחינת 'חולכי דרכים' • אם שגורה תפילתו – היא השכינה • רחב"ד היה כמו בסח התפילה • רחש לב רחב"ד דבר טוב • רחב"ד רגיל בתפילתו מחמת שהיא מושרשת מתחלתה באין-סוף • ככל היוצא מפי רחב"ד – יעשה • רחב"ד רגיל לעסוק תמיד ביחודים ותפילות בכוונה גדולה • רחב"ד נשלח לפיו סדר התפילה מהרצון העליון • אמירתו של רחב"ד משפיעה יותר מתפילתו של הכהן הגדול • רחב"ד לא היה ירא שמא יתגאה על ידי תפילתו • כשרחב"ד פותח את פיו להלל ולשבח – רוח הקודש מדברת מתוך גרונו • תפילת רחב"ד נבעה מלבן ונבראו לו דיבורים חדשים • עיקר קבלת התפילה תלוי בענוה וביאור ענין 'תפילת צדיק בן צדיק' • זה חי – בן ישראל, וזה מת – רשע תחתיו • "גם ברוך יהיה" • רחב"ד – אחת שאל מאת ה' • אין תפילתו נמאסת • רחב"ד שמע שתפילתו נאמרת גם למעלה • רחב"ד שהעולם ניוון בזכותו – תפילתו התקבלה • שלחו מלמעלה דיבורים לפיו של רחב"ד • רחב"ד ידע בנפשו שהיתה תפילתו בכל ליבו • היתה לרחב"ד התבטלות גמורה עד שהגיע לדרגת 'עבד' • בזכות שהודיעו לרחב"ד על בתו של נחוניא – היא ניצלה • שגורה תפילתו בפי' – אם גם בנוסח קבוע • רחב"ד ניוון מקב חרובין כדי שימשיך להתפלל ולהשפיע • רחב"ד צריך שלא יהיה בצער בדרך למען יתקן ניצוצי הקדושה • רחב"ד הגיע למעלותיו ומדרגותיו

תוכן שער הבנישתא

על ידי ריבוי תפילה • רחב"ד פוסק הלכה האם ראוי האדם לחיות
• איפני מדידת הזמן בתקופת חז"ל וביאור 'ישבו וכתבו וכיוצא' אותה
שעה • רחב"ד וחבריו טוב להם שלא לשאת התפילה בלשון רבים
• אם נשלח לו אוזה דיבורים לדבר בוודאי יודע שהוא מקובל •
תפילת צדיק בן צדיק שגורה על פיו • שגורה תפילתי בפי כחוט
השני • 'עוברי דרכים' - עוברי עבירה • רחב"ד בתפילתו מתדבק
בכח האין-סוף שקדם לעולם • רחב"ד מלמדנו להתפלל תמיד אף
שיהיה • מידת הענוה שברחב"ד הקנתה לו את בחינת 'עבד לפני
המלך' • רחב"ד פתח את אולמות והיכלות השפע שמאז ועד היום
לא נסגרו • רחב"ד כעבד שתפילותיו נענים יותר

נושאן פנים לדורו בעבורו 305

רחב"ד פרנס הדור • רחב"ד היה מאנשי אמת ולא רצה ליהנות יותר
ממה שדי לו • צינורו של רחב"ד היה מוריד שפע לעולם • רחב"ד
מצטמק וטוב לו לעולם בזכותו • רחב"ד היה מקבל על עצמו לסבול
לטיבת בני דורו • על ידי שרחב"ד הסתפק במועט השפיע לכל
העולם כולו • רחב"ד אינו לוקח משכר מצוותיו לא מן הקרן ולא
מן הפירות • צדיק הדור מתנהג בצמצום ומשפיע מזונות לבני דורו
• הפירות שראויים לרחב"ד בעולם הזה נעשו לו קרן לעולם הבא •
רחב"ד בדורו היה הצינור שדרכו נשתלשל כל השפע של ברכה ומזון
לעולם • רחב"ד התכלית של הבריאה וענן ההשפעה הוא בזכותו •
בת קול 'מתרעמת' על רחב"ד • מי שאינו נוטל לעצמו כלום בכחו
לשאת את העולם כולו • רחב"ד פתח השביל והצינור להוריד שפע
למטה • רחב"ד לקח את חלק הרעב של דורו • בזכותו של רחב"ד
שהשיג קב חרובין להחיות נפשו היה כל העולם ניזון בשפע • רחב"ד
צדיק גמור - טוב למקום ומיטיב לאחרים • על שם רחב"ד יבונה כל
צדיק המסתפק מעולמו כדי ספיקו • שני סוגי צדיקים שמשפיעים
לעולם • רחב"ד מסתפק במועט ומודה להשם יתברך כאילו היה לו
בהרחבה • בזכות פרישתו של רחב"ד מהנאות העולם הזה השפיע
קדושה לדורו • העולם מתנהג כפי הנהגת צדיק הדור • כל הבריאה
כולה נצרכת לצוותא לחנינת בני' • רחב"ד הוא צינור שפע לדורו
ואינו מעכב לעצמו כלום • על ידי מידת הדין שלקח רחב"ד זיכה את
כל העולם שיוכלו להתפרנס • ההשפעה אינה יורדת לעולם אלא
באמצעות השביל שעושה הצדיק • אם יהיה די לצדיקים בצמצום
- יהיה כל העולם ניזון בצמצום • רחב"ד רצה להשפיע לדור ולכן

לא רצה ליהנות בעולם הזה • הצדיקים שיושבים מעונים ביסורים מקבלים חלק של הרשעים בגלות • רחב"ד ברח מכל תאוות אכילה כליל ובכך השפיע לישראל • היה לבנו הקדוש נשבר בקרבו שהוא "האין" היותר גדול מכלל ישראל • ידע רחב"ד שהוא צינור השפע לדורו ולא החזיק טיבותא בנפשיה • כל שפע הברכה יורדת לעולם על ידי צדיקי הדור כרחב"ד • רחב"ד הוא הצינור שעל דיו מגיעים טובות לעולם • רחב"ד על ידי מעשיו הקדושים ממשיך השפעות טובות לעולם • רחב"ד היה מקבל צער על עצמו כדי שיהיה לכל העולם פרנסה ברווח • הנגידים חושבים שלהם שייכת ההרחבה הגדולה, וחנינא בני דיו בקב חרובים • העולם מתנהג לפי הנהגת צדיק הדור • רחב"ד גדול כל כך עד שדיו בקב חרובין בשביל לזכות לעולם הבא • רחב"ד משתמש בעולם לצורך קב חרובין והעולם נטפל אליו ונחזן בזכותו • בבוא צדיק וגדול כרחב"ד נפתחים מיד שערי השפע ושערי תפילה

347 תפילת רחב"ד על חולים

'כי הטא אזנו לי' - כי יודע אני ששגורה תפילתי בפי • "נתיפית בעליונים" על שהיתה תפילתי נשמעת • 'זה חי וזה מת' • "תאזת לבו נתתה לו וארשת שפתיו בל מנעת סלה" • "בורא ניב שפתים" - תפילתי ברורה בלי מכשול וטעות • תפילתי שגורה בפיו - בתפילה ארוכה • רחב"ד היה מרבה ומפציר ולא זו משם עד שיתרפא החולה • רחב"ד היה ממתיק הדינים מישראל • רחב"ד היה בוער כאש להבה בתפילתי עד שהוא עצמו נעשה חפצא של תפילה • יש לרחב"ד סימן מובהק שגזר דין לא יבוטל • רחב"ד היה יכול לרוץ בתפילתי מתיבה לתיבה כדי להחיש הישועה • היה בכח האין סוף שרחב"ד יתפלל על החולה ויעתר בתפילתי • 'זה הנכרי ימות תחת זה החולה שיחיה' • דרך רחב"ד להמתיק הדינים שיתרפא החולה • רחב"ד היה מרגיש בעצמו הצער והיסורים של החולה • 'כך מקובלני' - כבר בפעם הראשונה שהתפלל • אף אם ראה שאין תפילתי שגורה בפיו - לא יתייאש וימשיך להתפלל מקירות לבו • לא היה רחב"ד נוהג מדת ענוה בעצמו אלא היה מתפלל על החולים • ברא הקב"ה תפילת רחב"ד מאז שברא עולמו • תכליתה של תפילת רחב"ד בעד החולה - שישנה מידותיו • במענה לשון"ן פי רחב"ד יש סימן לקיבול התפילה • דרך רחב"ד להמתיק הדין מעל החולה ה'מת' • רחב"ד היה גזר - זה היהודי הצדיק שעשה תשובה יחיה • רחב"ד

תוכן שער הבנישטא

היה מתפלל שיסור הקטרוג ויעבור לגוי • רחב"ד היה ממשיך על החולה מקיפין מהדיבורים של התפילה • 'רוממות אל בגרונו' • 'זה חי וזה מת' – ושניהם יחיו • רחב"ד בקריאתו ידע שתפילתו רצויה • רחב"ד בתפילה אחת הזכיר והתפלל על כמה חולים • סימן עשה לו רחב"ד אם יחיה החולה • "אנכי אשמח בה" – שתקובל תפילתי ויחיה החולה • רחב"ד פיתח את פיו להלל ולשבח את בוראו ורוח הקודש מדברת מתוך גרונו • רחב"ד משתדל בתפלתו להעביר את רוע הגזירה מעל החולה • בין תפילת משה רבנו לתפילת רחב"ד • היה רחב"ד מודיע למבקש אם נשמעה תפילתו • רחב"ד אמר על החולה אם צריכים להתפלל עליו הרבה או מעט • 'מלך ממית ומחיה' • לרחב"ד היתה ידיעה מתי תפילתו מתקבלת • שגורה תפילתו כלשון של זהירות • רחב"ד היה יודע שגשגית תפילתו למעלה • **תפילה קצרה ותפילה שגורה** • נתחדש לרחב"ד כח חדש בתפילתו • רחב"ד התפלל על הרבה חולים והווי כתפילת ציבור • רחב"ד על ידי זכויותיו הוציא את בני ישראל מצרותיהם • בתפילתו על החולה היה פועל שיחיה והגזירה תחול על ראש נכרי • 'זה חי וזה מת' • רחב"ד מהפך את הגזירה לגוי

387 "כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני"

השבי"ל של רחב"ד • "צדיק אוכל לשובע נפשו" • שביל רצינור לעולם • השם יתברך מסתיר השפע מן המקטרגים ומשלושלו בשביל של רחב"ד • כשיש צדיק אחד ברור – הוא ממשיך שפע וטובה דרך הצינור שלו • רחב"ד היה די לו במועט ולא רצה יותר • בשביל נפש כרחב"ד כל העולם כולו ניזונן • 'בורא נפשות רבות... להחיות בהם נפש כל חי' כרחב"ד • בני הצדיק יתברכו בזכות עצמם ולא יצטרכו לאביהם • על ידי שהעולם נמסר למידת הדין, ה' מנהיג את הצדיק ברחמים • השפע יורד לתוך השביל של רחב"ד • היה מקיים את העולם • אם רואה הקב"ה בצדיק שגם בניו יהיו כשרים – אפשר לו לקבל שכרו בעולם הזה • "אנשי אמת", כגון רבי חנינא בן דוסא וחבריו • זכות רחב"ד משפיעה תחילה על עירו ומהתמצית יאכלו שאר העולם • סוד כחו של רחב"ד לזון את כל העולם • כשיהיו כל ישראל צדיקים – כל אחד יהיה ניזון בשביל חברו • העולם כולו ניזון על ידי שביל של רחב"ד שהוא דרך חן וחסד • בת קול של רחב"ד • תוצאות הבת קול על רחב"ד • העולם כולו ניזון בצמצום כמו רחב"ד • כל העולם ניזון בשביל חנינא בני – ההוא אדם

תוכן שער הכנישתא

הראשון • ה'רגל החסרה' של רחב"ד – גמילות חסדים • בכל דור ודור ניזונים בזכות צדיק בדורו שמקמץ לעצמו כרחב"ד • רחב"ד הסתפק במועט ובכחו להשפיע לכל העולם בצמצום • כל השפע הגשמי שישנו בעולם הוא מכח תורתו של רחב"ד • רחב"ד על ידי מעשיו הקדושים ממשיך השפעות טובות לעולם • בזכות הענווה והפשטות של רחב"ד ניזונים כל העולם • כולם נוזנין רק בזכות הצדיק והיו צריכים לדאוג לפרנסו בכבוד • צינורו היה מוריד שפע לעולם ולעצמו לא היה מגיע • כאשר הסתפק רחב"ד בקב חרובין גרם בזה להנהגת העולם במידת הרחמים • עיקר רצונו של רחב"ד רק שתהיה פרנסה וטובה לכל העולם • אם היה רחב"ד נהנה יותר מהעולם היה מחסום בשביל המוביל את השפע לעולם • בין צער למניעת הטובה • כל צינור השפעת הפרנסה עוברת דרך הצדיק • אוי להם לבריות מעלבוננו של חנינא בני • רחב"ד היה שפל בעניו וסובר שלפי מעשיו די לו בקב חרובין • תביעת עלבונה של תורה • אם אינך יודע מה חסר לזולתך, כיצד תאהבנו? • רחב"ד היה מכין ביום שישו קב אחד והתברך לכדי שביעה • השפע הנשפע לעולם תלוי במידת השפע הזורר לצדיקים • בכל דור יש צדיק שאוכל קצת ובשבילו ניזון כל העולם • רחב"ד מוותר על שלו ומחלק את השפע לאחרים • מי שיש לו שליטה על הגשמיית יכול להיות המפרנס של העולם • כלל ישראל לומדי ועוסקי תורתו של רחב"ד ניזונים בזכותו • רחב"ד שדי לו בקב חרובין – משפיע רוחניות על דורו • הנחת של רחב"ד בא על ידי השפעתו לעולם • כל צדיק עושה שבי"ל ונתיב חדש בעולם על ידי תורתו ועבודתו • 'חנינא בני' לא נח לו כשלאחרים אין מה לאכול • רחב"ד לפי עוצם האמונה שהיתה לו זכה לשיעור עצום של המשכת ריבוי שפע לעולם • רחב"ד עשה שביל דרך ופתח הצינורות

433 "חנינא בני"

פרנסת העולם כרוחק גדול מפני שאנו מאמינים ב'חנינא בני' שהוא הצדיק האמיתי • פסק מיטרא כדי ש'חנינא בני' יהיה נחת ובשמחה • 'חנינא בני' – כשהבן מקבל מאביו מתנת חיים • נקרא 'חנינא בני' משום שאזו בשלימות התפילה • 'חנינא בני' נחשב כלפי הבורא כבן אצל אביו

בשבת היה רחב"ד אוכל לחם בשלוש סעודות • די לו בהארת רי"ו שמות דקדושה כמנן חרוב"ב • מחמת אמונה בהקב"ה כי הכל לטובה - היה די לו בקב חרובין • על ידי מעשיו הקדושים נתעוררו חכמים ופתח שער הקדושה • היה שבע בשיעור 'קב' והיה מספיק לו לשבוע • טוב שיתקן השולחן בזה העולם • רחב"ד רוצה פירות מצותיו רק לאחר שבעים שנה • היה לו התחברות עם בני ישראל • על ידי ההסתפקות והצמצום שלו הופך את מדת הדין לרחמים • רבי ישעיה תלמיד רחב"ד שהיה מברר הניצוצות מתוך הקליפות • רחב"ד נהג כך בדרך חיים • סוד קב חרובין • רחב"ד החזיק עצמו לבחינת 'די ואן' ועל ידי זה נעשה בחינת 'יש' וציונר השפע • בשבת נהג רחב"ד אחרת • רחב"ד לא היה רוצה ליהנות מכתרה של תורה • רחב"ד היה יכול מדינא לקיים סעודת שבת בחרובין משום שזה היה כל מאכלו • רחב"ד עלה לחלקה של מדת הדין תמורת עם ישראל • חרובין - מאכל עניים • אם סמך רחב"ד על הנס

'אוי לו לאדם שפגע בו ערוד' - לאחר מעשה הרחב"ד • רחב"ד 'על שחל ופתן וירוד' • רחב"ד ידע בצדקות עצמו ולא חש לסכנה • רחב"ד ידע בנפשיה שהוא צדיק גמור ולימד את העולם מוסר • "רצון וראו יעשה" - ה' עשה כפי רצונו של רחב"ד • טבע החיות - להיות מורא הצדיק עליהן • רצה הקדוש ברוך הוא לפרסם מעלת הצדיק • הקדוש ברוך הוא יודע רצון וראו • תיקן רחב"ד נפש המגולגלת בערוד • הערוד מת שלא בדרך הטבע • רחב"ד בכוונה קדם למים • רחב"ד כל ימיו מעלה הקדושה וממעיט כח הקליפה • אין הערוד ממית בנס שנעשה לו • נס בתוך נס • רחב"ד לא ידע גאוה מה היא • רק רחב"ד שהיה מסתפק בהכרחי יכול להרוג הערוד • רחב"ד היה נעלה ומורס מן המציאות הטבעית • הוזהמא והחטא והעונש - כולם רק מציאות אחת • על ידי נס דרחב"ד בא לידיה מפני הקדוש ברוך הוא • רחב"ד - יצרו מסור בידו • הביא רחב"ד הערוד לבית המדרש ששם ינק הכח לנצחו ולהמיתו • רחב"ד ידע שה' עמו ולא חשש מהערוד • אין הערוד ממית מחמת טבעו • ביאור מעשה ברחב"ד וערוד • רחב"ד נפשו יודעת האמת שה' עמו • רחב"ד שידע שלא חטא וכול לסמוך על הנס • "נחש שרף ועקרב

תוכן שער הכנישתא

וצמאון אשר אין מים" – מעשה דרחב"ד וערוד • מי גיבור לכבוש יצרו כמו רחב"ד • רחב"ד היה שלם בשמירת עינו, בברית קודש וברעת קדושה • נעשה נס בתוך נס להגדיל חביבתו של רחב"ד לפני בורא • רחב"ד הביא הערוד לבית המדרש לעשות מזה קידוש השם • הערוד נשלח מן השמים להזיק • רחב"ד שלא חטא – בטוח היה שלא ימיתו הערוד • רחב"ד נטל הערוד לבית המדרש כדי שלא יסיחו דעתם מיראת ה' כל הימים

505 הוּו ליה הנך עיזו

אין דרכו להיות נהנה לגבי עצמו ממעשה ניסים • רחב"ד היה עוסק במצוות השבת אבידה • רחב"ד קנה העיזים לעשות חסד ולכן לא יצאה תקלה מהן • רחב"ד גדל עיזים באקראי • עיזי דרחב"ד אין קביעות ביישוב • עיזי דרחב"ד לוכא קפדא בגידולן בארץ ישראל • העיזים היו עדיין ברשות הבעלים • רחב"ד היה עסוק במצוה והיה בטוח שלא יפסידו השדות • למי שייכים 'הני דובי' שהביאו העיזים? • רחב"ד כונתו רק לשמים, לגדע קרנת הרשעים • מותר ליהנות אחרים ממעשה ניסים בזכות הצדיקים • רחב"ד היה סומך על זכותו שלא ירעו העיזים בשדות אחרים • בין הגמלים של אברהם אבינו לעיזי דרחב"ד • טעם שגידל רחב"ד עיזים בארץ ישראל • הבטחת רחב"ד היתה לצורך האבידה, להוכיח שלא הזיקה • רחב"ד הוכיח שביער מותר לגדל עיזים • מה הביאו העיזים בקרניהן – דובים או זאבים? • העיזים הביאו 'דובים' להראות שהם מתגברים על ה'דיבה' שיצאה עליהם • העיזים הביאו זאבים ולא דובים • עיזנים וביאורים במעשה דרחב"ד והעיזים

531 'בית זה שקירה רחב"ד בתפילתו'

עשו נס מהשמים שיעמוד בית זה זמן רב כדי שיוזכר שמו לדורות • רחב"ד ראה צורך גדול בנס זה בשביל קידוש השם • רחב"ד ראה ברוח הקודש כי בשם האישה רמזו הענין • רחב"ד הגן מהעונש • יש ניסים שנעשו על ידי מלאכים שיוורדים למטה כבני אדם • רחב"ד רצה לדעת את שמה משום 'לשון נופל לשון' • יש סוגי ניסים שמותר ליהנות מהם

ראה אבן אחת ואמר להעלותה לירושלים 541

{שיר השירים רבה, א, ד} • אך נדר רבי חנינא להעלות אבן לירושלים לפני שהיה בידו לקיים? • רחב"ד תיקן את האבן שהיא בחינת מלכות על ידי הכוונות הידועים לו • ממעשה דרחב"ד והאבן למדנו שרחמנא לבא בעי • רחב"ד יצא המדברה ובחר להעלות אבן, מחמת שמצוה זו אין לה דורשין • רחב"ד מצא אבן ועשה בה מצוות הרבה ונברא ממנה הרבה מלאכים • אבן דרחב"ד כאבן דיעקב אבינו עליו השלום • אבן דרחב"ד רומזת לזכות אבות שלא תמה • הקב"ה יכול לגאולו ברגע אחד כמו רחב"ד והאבן • רחב"ד חשקה נפשו להתקרב אל ה' בהעלאת נדבות • רחב"ד מלמדנו לעשות כל מה שיכולים ואזי יבוא הסיוע ממעל • ביקשו שיתן ידו עמם כדי שיהיה איזה ישות שתחול הברכה • בשביל נס צריך שיהיה מחובר איזו השתדלות טבעית • רחב"ד בא לחזק את העם וטמן דבריו המכוכבים באגדה הנפלאה הזו • רחב"ד רצה להביא קרבן יקר כדי שלא יהיה חילול השם • בגדול התשוקה של רחב"ד נפתחה ישועה משמים • רחב"ד נטל אבן ליסוד בנין קדוש ובית גדול שמגדליו בו תורה ותפילה • היה פשוט לרחב"ד שיתכן בכח אנושי לפעול שהוא והאבן יעופו ויעמדו בירושלים • האבן שהעלה רחב"ד היא כנסת ישראל היושבת בגלות • כשראה הקב"ה שרחב"ד לא מתיאש מיד זימן לו את מלאכי השרת • אם רחב"ד לא יעלה לירושלים זה יפריע להשפעה על ישראל • מדוע נתן רחב"ד את הכסף לסנהדרין לאחר שהודיעוהו שהם מלאכים?

מי שאמר לשמן וידלק ואמר לחומץ וידלק 581

רחב"ד ביטל ההבדל משאר משקים לשמן והיו החומץ והשמן שווין בפעולתם • עשה הקב"ה רושם בעולמו נגד הטבע לעורר לבבות נדמות • ה' בינה' עם ה' חכמה' השפיעו כח לשמן לדלוק • כבר בתחילה הודלק הנר בזכות אביה ובזכותה • הנס נעשה בתורת חסד שאין מנכין מזכויות בעבורי • בת רחב"ד היתה עצובה על שנהנתה ממעשה נסים • השמן והחומץ היו בעולם מהתחלה • על ידי שהזכיר בפה 'מי שאמר לשמן' - המשיך להשפעה לחומץ שידלק • רחב"ד יכול להעלות את החומץ לשורשו • אחר שהדליקה ונכנסה שבת נעשתה עצובת רוח • רחב"ד התפלל שטבע החומץ יהיה לשמן • רחב"ד הניח דעתה של בתו שלא תצטער • כחז של הצדיק לשנות הטבע בדרך מופת • היות והיה מעט שמן אין זה נחשב

תוכן שער הכנישתא

'מעשה ניסים' • בין נס חנוכה לנר דרחב"ד • כשיגזור הצדיק אזי בורא עולם יקיים רצונו והחומץ ידלק • גזר התנא שיאמר לחומץ' וחומר החומץ יקבל צורה של הדלקה • כיון שנעשה הנס ביום השבת לכך לא נפסק כל היום כולו שפע ברכתו • יכול להמשיך ולשנות אף שלא בדרך הטבע • בין שמן לחומץ • לבורא יתברך אין שום חילוק בין חומץ לשמן • רחב"ד רצה לתלות את הנס במדת בטחונו של בתו ולא בברכתו • כל כמה דאפשר להתרחק מן הנס - יותר טוב • הטבע נכנע מפני הצדיקים בעשותם את רצון ה' • הקב"ה נתן כח לצדיקים בבחינת שמן והוא ניתן כח גם לפחותים מהם • רחב"ד מגדול הכרתו בחידוש הבריאה לא הטריח כלל כלפי מעלה • 'אמר לחומץ וידלק' - על ידי הדלקת האור בבתי ישראל • אפילו איש פשוט בבחינת חומץ יכול לבוא להתלהבות דקדושה • אצל רחב"ד לא היה שום חילוק בכחות הבורא • רק בהתחלה היה נס ואילו המשך הדלקתו היה בכח טבע ההבערה • 'כמה נאה אשה זו שנשתנו עליה סדרי בראשית' • אצל רחב"ד לא היה שום דרך הטבע • כבר מעיקרא נעשה הנס לרחב"ד גם לפני שאמר 'מי שאמר לשמן...' • רחב"ד לימד שגם במצב הקשה של 'גלות בין השמשות' צריכים להתחזק • 'מי שאמר לשמן שבפתילה לדלוק...' • ידיעתו של רחב"ד הפכה את החומץ לחומר דליק • היה ענין מיוחד להדליק במוצאי שבת מער נס זה אש "טבעית" שנוצרה על ידי הדלקת אדם • רחב"ד היה שייך לאותם הצדיקים שהגיעו למדרגה של "מעל שמים" • מציאותו האמיתית של רחב"ד שייכת לעולם הבא בלבד • בתו נעצבה כי חשבה שלא קיימה מצות הדלקת הנר מלחה • שמן מרמז על מידת השפעה, חומץ מרמז על מידת קבלה • לצדיקים אין חובת השתדלות וצרכיהם מגיעים שלא בדרך הטבע • לקחו מהנר להבדלה המסמלת את בחינת הדעת הטהורה • רחב"ד רצה לנטוע האמונה בלב בתו • ברגע שייסתלק ה'מי שאמר' תחדל הפעולה הטבעית • רחב"ד ביטל את חוקי הטבע בתודעתו והם נכנעו הם לו

חד כרעא דפתורא דדהבא..... 621

גמילות חסדים במחשבה • סיבת עניונו של רחב"ד • הצדיקים מתפללים על הורם והקב"ה מתאוה לתפילתם על עצמם • נחשב בעיניו כאילו היו לו כל תענוגי תבל • הטעם שרחב"ד לא נתן את רגל הזהב לעניים • שולחנם של צדיקים • פתורא דתלת כרעי הס' ג' הבחינת: מצוה, איסור, רשות • גורלו של האדם וטבעו משלימים

תוכן שער הבנישתא

זה את זה • מה נשתנה דינו של רחב"ד מכל הצדיקים אשר זכו לתורה וגדולה • נתינה שהיא לקיחה ולקיחה שהיא נתינה • שכר מצווה בהאי עלמא ליכא • מעלות רוחניות לעומת הגשמיות • רחב"ד ביקש מ'פירותיהן בעולם הזה' • יפה שעה אחת בעולם הבא מכל חיי ותענוגי העולם הזה • גדל מעלת תשוקת הלב והרצון לקיים המצוות בשלמות • רחב"ד זכה לניסי ניסים שלא היו לעולמים • הצדיקים רוצים שאף שכר 'פירותיהן' יהיה לעולם הבא • בברכת המזון מתפללים שהטוב בעולם הזה לא יחסרנו מהטוב בעולם הבא • מעלת הגוף בעולם הזה והיותו אמצעי לזכות לשכר השלם הצפון לצדיקים • יכן רשע וצדיק ילבש • הכרעא שביקש רחב"ד שיחזור אליו - היא המוחין בבחינת יסוד • הקב"ה מסובב תמיד שמצדקות לא מפסידים • "רצון יראוי יעשה" - עד היכן • משקל לא שקלי מעצמו • השגחת ה' גם ביסורים • רחב"ד ואשתו ביקשו פרנסה בשביל לקיים בה חסדים • העולם כבר ניזון בשביל רחב"ד ואין צורך ותועלת בצדקה שלו • רחב"ד היה עמוד הגמילות-חסד דים בעולם • השפעת רחב"ד על דורו • רחב"ד הוא כארון בקודש הקדשים שמחזיק גם את ה'תמכין דאורייתא' • ה' חוזר ושונוע לתפילות יראוי תמיד • השתלשלות הדברים הרוחניים שיורדים מלמעלה ומתגשמים למטה • אם מקבלים מה שלא נגזר משמים אפשר להפסיד הכל • מצוות גמילות חסדים ממעשה ניסים אינה נחשבת כל כך • גמילות חסד בתורה • מצינונו של רחב"ד הושפע שפע לכל העולם חוץ מלרחב"ד עצמו • רחב"ד הוריד ישות רוחנית להאי עלמא והשאירה בדרגתה בשלימות • צדיקים חפצים ליהנות בעולם הזה מיגיע כפיהם כדי לזכות לשכר בעולם הבא

667 היזהרו בחנינא ובתרותו

'משוינא ליה לדמך תרתו מעי' • שליטת הכוכבים בלילות • המעט שחורש רחב"ד היה זך כל כך עד שאיכותו שקלה כנגד דברי תורה רבים • ירידת הגשם בלילות רחב"ד • היו צריכים להכריז 'היזהרו בחנינא ובתרותו' שלא יתגרו בו המזויקים • אין למזויקים כח להזיק מפני אור תורתו של רחב"ד • מסגולתו של רחב"ד נקבעו גשמי רצון בעולם לאותם זמנים • האדם השלם הוא המציאות המשמר צלם אלוקים • 'היזהרו בחנינא ובתרותו' שעוסק בה גם בדרך

דרבו של הקב"ה שמסכים לסברת הצדיקים שבדור • רחב"ד התפלל ורבי פיטחם גזר אומר, ובין שניהם נצלה הבת • בתו נפלה לבור גדול שיש בו טרחה גדולה ובוודאי תינצל • במעשה דבתו של נחוניא לא הוצרך רחב"ד להתפלל • מבטח היה שלא תמות אף שלא היתה תפילתו שגורה • שייכות מעשה בת נחוניא חופר שיחין לתקיעת שופר • זכות אברהם אבינו – עמוד החדש בעולם – הגינה על הבת • אי אפשר לבטל הגזירה עד שיותן אדם אחר במקום • רחב"ד היה יודע שתעלה הבת חוץ לבור כי הוא בעל נס תמיד • בורות לעולי שלושה רגלים שהם כנגד שלושה אבות • 'תמכתי ויתדותי שתועיל תפילתי לבטל הגזירה' • אברהם ויצחק היו הראשונים לקיים מצוות עליה לרגל • המלאך המציל היה בדמותו של רחב"ד • בתחילת הבריאה נגזר שיש צורך באמרי פי צדיק שיוסכים הקב"ה על ידו • כשנפטר רחב"ד לא היה המליץ וישר ולכך נענש במיתת בנו בצמא • הצלת בת נחוניא באה על ידי דיבורו של רחב"ד • תחת בתו מת בנו, שעליו לא התפלל רחב"ד • לב בתו של נחוניא התהפך לטובה לקבל מוסר מהזקנים • בא אברהם אבינו עם האיל – שהיה תמורתו של יצחק – והצילה • סופן של ישראל להוציא בקרנו של איל • רק בשעה השלישית שכבר אי אפשר שתחיה, ענה להם שוודאי עלתה • לא יתכן שזרעו של אברהם יכשל בבור של מים • בכח דיבור פי רחב"ד הסכימו בשמים, וכח זה בא בזכות עקידת יצחק • רחב"ד התכוון שתעלה בריאה כמו שהיתה קודם שנפלה לבור • 'אין אני נביא, אלא כך התפללתי וכך אמרתי' • הקב"ה מסכים לסברת גדולי הדור ואינו פועל שום דבר בלא לשותף את עבדיו • הועילה תפילתו של רחב"ד על ידי שהשמיע לפני הקב"ה טענה זו • "ספר אתה למען תצדק"

רחב"ד הוא 'בעל המעשים' בכל מקום להתפלל על חבריו • לא רצו חכמים שרחב"ד יחזור לדוחקו ולצערו אם לא שרבים צריכים לו • אפילו אם השלים חיים הקצובים לו – ראוי שיתן לו הקב"ה חיים מחדש • לא רק שנתרפא אלא שהוסיפו לו חיים • אף שהשעה היתה צריכה לו, חיכה ה' לתפילת חבריו עליו • רצו לספר שבחו כי 'הכל צריכון לו' ובגלל זה יזכרו זכויותיו להושיעו • אם רבי חנינא

כאן הוא רבי חנינא בן דוסא או רבי חנינא בר חמא • תפילת החולה
על עצמו • בזכות מעשיו הטובים ביקשו עליו חבריו רחמים וחיה

גדלותה וחסידותה של אשרת רחב"ד 731

לא היתה לה קערת בצק וגם זה היה נס • קרטליתא דרביתהו
דרחב"ד • מלכד גדול תורתו הוא גם מגן לעולם על ידי יסוריו • יש
לה מהשבר הגדול כי היא סובלת יחד עמו בזה שהוא מקדיש עצמו
רק לתורה • איך ינהג האדם בבקשת האשר והטוב לו בעולם הזה
• אשרת רחב"ד מלומדת בניסים • שלא תחשוד השכנה שהלחמים
מעשה ניסים הם • רחב"ד יותר על כל פרישותו מהעולם הזה למען
אשתו • אשרת רחב"ד רצתה להתרחק ממון של עולם השקר • גם
אשרת רחב"ד היתה בדרגה כזו ש'די לה בקב חרובין' • במידות של
רביתהו דרחב"ד נוכל להשיג את חכמת התורה ומצוותיה • היה
פשוט לה שלא יפלא מבורא עולם למלא ברגע אחד את התנור
בלחמים • היה ידוע לה שרק גזירת עוני יש עליהם אבל לא גזירת
ביוזן • היתה בטוחה ללא שום ספק שהתנור יתמלא בלחם בגלל
הברשה • מחמת צערה עשה לה הקב"ה נס

רחב"ד ורבן יוחנן בן זכאי 756

שר הוא המושל בתורה והעבד הוא העוסק תמיד ביחודים ובתפילות
• רחב"ד כעבד לפני המלך עם לב נשבר ונדכה • רחב"ד היה דרכו
להשתדל בתפילה, ורבן יוחנן היה דרכו להשתדל בתורה • רחב"ד
שהיה רגיל להתפלל היה בקי בכוונות ובייחודים • רחב"ד היה
'בעל מעשים' ורבן יוחנן בן זכאי היה 'בעל מחשבה' • רבן יוחנן
היה מבחינת 'חכמה שבאצילות' ורחב"ד היה מבחינת 'בינה דאצ"ר"
לות' • רחב"ד דומה לעבד לפני המלך שלנשמתו יש אחיזה בשם
'אלוקים' • הכנעת העבד לרבי גדולה יותר מהכנעת השר לאדונו •
רחב"ד יכול לפעול בתפילה יותר מפני שלא היתה בנפשו תשוקה
לענייני העולם הזה • רחב"ד דומה לעבד שאינו נושא באחריות •
רחב"ד כעבד שדרכו להיכנס גם לאדריי הפנימיים של המלך • מה
בין רחב"ד לרבן יוחנן בן זכאי • אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו
כמלא נביא • עבד עושה רק מה שנצטווה ותו לא ואין עליו כל
טענה • השר הנכנס לפני ולפנים וידוע טעם הגזירה - לא יכול
לבקש עליה לבטלה • רחב"ד הוא כעבד לפני המלך והנהו יושב

תוכן שער הכנישתא

אזהל ועוסק בתורה • אף אחרי החורבן נשאר לנו כח של עבודת הלב שהיא תפילה • המלך נתן לעבד את שאלתו ובקשתו בעד אמונתו ועבודתו אליו במסירות נפש • כאשר אדם מרגיש הכנעה בפני השם כעבד - תפילתו נשמעת • רחב"ד הוא כעבד שאין אחריותו על הציבור וראוי שיתקבלו תפילותיו • צדיק שהוא כעבד לפני המלך נכנס ויוצא שלא ברשות ומתפלל שם בלי קביעות • עבד נאמן - האדון ממלא רצונו בלי לראות צדקת הטענה • עבד יכול לבקש ולפעול לפעמים גם טובה ליחידים • רחב"ד היה במדרגת "נסיכים" שהם צדיקים תמימים ולכן היתה תפילתו נשמעת • רחב"ד היה גדול בכח העבודה שלו ויכול להתקרב לקב"ה בכל זמן • העבד צריך לעמוד ולטרוח הרבה, לכן לרחב"ד היה יותר כח בתורתו • רבן יוחנן בן זכאי חשש שאינו בטל לגמרי לפני קונו כרחב"ד שהוא כעבד • עבד לפני המלך משמש בהכנעה גדולה ותפילתו היא בדרך פריה • עבד עושה שליחות אדוניו גם במה שאין ראוי לשר בעצמו לעשות • עבד המשמש לפני הקב"ה בכל עת - תפילתו מתקבלת ברצון יותר מתפילת השר • תפילת העבד פועלת שינוי רצון ימין עליון • קרא לו 'בני' כדי לעוררו להתפלל באופן כזה • גם רבן יוחנן בן זכאי היה במדרגת עבד אך לא רצה להחזיק עצמו במעלה הזאת • רחב"ד היתה עבודתו בבחינת 'קטנות' וכך המשיך רחמים והמתיק הדינים • רחב"ד דרכו להתפלל על החולים והוא כעבד שאינו צריך ליטול רשות • קבלת התפילה תלויה בדביקות העובד יותר מאשר במעלת החכמה • דרך העבד לבקש ישירות מהמלך בשקט, באופן שאף אחד לא יכול להתנגד • רחב"ד במדרגה שיכול לצמצם את עצמו על כן הוא פועל וממשיך השפע • רחב"ד לא היה יכול לתפוס בתלמוד תורה לרבים, כיון שעסק בתפילה כחסידים הראשונים • יש צדיקים שבכח קדושתם משמשים כחומה וכמגן מפני המקטרגים • עבודתו של רחב"ד להתפלל ושידעו שיש אלקים בישראל ולכן היה כח בתפילתו • רחב"ד היה בחינת מלכות וזה כח התפילה לבטל גזירות • אצל רחב"ד נס וטבע שווים ממש ולכן הקב"ה ניהג עמו באותה הנהגה • רחב"ד היה יכול לפעול יותר בתפילה על ידי התדבקותו בה' • עיקר עבודתו של רחב"ד - להשתלם בדרכי התפילה ומשום זה זכה בתפילתו • רבן יוחנן בן זכאי דומה כשר לפני המלך שהמלך מתאוה לדבר עמו הרבה • רחב"ד הגיע למצב של התפשטות הגשמיית על ידי שקידש את כל חלקי החומר שבגופו • עבד כל כולו קנוי לאדוני ומה שמבקש אינו טובת עצמו

תוכן שער הבנישתי

אלא טובת האדון • רחב"ד הניח ראשו בין ברכיו בכוונת הייחוד, להפוך הצירוף של דין לצירוף של חמים • רחב"ד ברוב חסידותו הרגיש בתפלתו כעבד שפל ונבזה נגד מלך מלכי המלכים • לעבד יש מעלה ויתרה על השרים בזה שהוא כבן-בית • ביאור נפלא על מדרש רבי ישעיה תלמידו של רחב"ד ושירת הכלבים

חמורו של רחב"ד ושל רבי פנחס בן יאיר 817

מהיכן היה לרחב"ד חמור? • בין אנשים לחמורים • 'אנני חמורים' • 'אנני חמורים' ולא ידקדק עלינו ה' אם תפילתנו כהוגן • החמור קיבל קדושה מאדונו בגלל שהוא קניינו • הנהגה מיוחדת בבהמות הצדיקים להיזהר מכל דבר חטא על ידי השפעת בעליהם • חילוק התקופות במשך הדורות • הבהמה לא נכשלת בכח קדושת בעליה • 'ראשונים בני מלאכים' עד שמוזכרים את בעלי-החיים שלהם • בחזנת 'בני אנשים' היא רק השייכות לענייני העולם הזה • גם חמורים יכולים להשתנות ולהיעשות צדיקים וחסידים

משמת רחב"ד בטלו אנשי מעשה 841

כל מה שהיה רחב"ד אומר - היו עושים רצונו מן השמים • לימוד לדיין לסייע למי שנשתתק • רחב"ד הוא עבד בפועל בקיום המצוות והתורה והמעשים הטובים • 'בעל מעשים' היינו מי ששימש חכמי ישראל ועשיר הוא בעובדות הראשונים • רחב"ד היה בטוח בדבר מעיקרא להבטיח ניסים ונפלאות

מעשה ברחב"ד שראה את הארי 853

רחב"ד הצטער על שהוציא מילה לא נכונה • על ידי שהאדם שומר על צלם אלוקים בשלימות - הוא יכול לשלוט בכריאה • רחב"ד ביקש להשיב את הכבוד לאריה כפי התואר שהנחילו הבורא • אין הוא מן הנכון לשנות בנוסח שקראו הבורא • רחב"ד והארי - רמז למנהיג שלא יתגאה על עדתו • הארי הגיבור ברח מפני רחב"ד הצדיק • רחב"ד כעס על מי שמוֹלך בגבורתו • המרחם על אחד מיצורי עולם - הקב"ה עוטה עליו חסדו

מבקשים שלא יארע לנו כמו שארע לרחב"ד שנצטער על מה שאכל
עולמו בחייו • אם החולה קרוב לו אי אפשר להיות תפילתו שגורה
מרב צערו • רחב"ד השפיל את עצמו ואמר שאפילו לקב חרובין אין
זכויותיו מספיקין • מציאות העבד המשמש את מלכו - שכל מהותו
היא לעשות רצון המלך • ממעשה השוערים של רחב"ד נלמד לבטוח
בה' מאד • רחב"ד בטח בודאות וללא ספק כי לא יגרם לו שום נזק •
אם נתגלגל על ידי המעשה דבר טוב - בטוח כי עלה לרצון לפני ה'
• כשיתכוון אדם לטוב וישלח ה' מלאכיו לסייעו אך יתן ידו עמהם
• על ידי מעשינו יושפע וישפע וברכה על כל ישראל כרחב"ד • כפי
שמעורר למטה כך מעורר למעלה וממשיך השפעה וכל טוב לזה
העולם • יש חיוב על חכם להתפלל על חולה כשמבקשים ממנו •
מי שקיבל עליו עול תורה זכה מן הדין להנהגה ניסית • מרחב"ד
למדנו שהתפילות צריכות להיות שגורות בפה להתפלל תמיד • אם
רצון השם יתברך לקבל התפילה - משגר לו התפילה יפה בפיו •
היסוד של קניית עולם הבא - דווקא על ידי יסורים • מי שמסור
נפשו עבור דבר ה' בודאי יסייעוהו אף מה שאינו על פי הטבע •
מרחב"ד למדנו עד היכן מגיעה שותפות הנבראים בתפילתם • מה
שאמר רחב"ד זה משום שוודאי שהיה לו מקור בתורה • אפילו איש
פשוט בחינת 'חומץ' שיודע את השם יתברך - יבוא להתלהבות
דקדושה • מעשהו של אדם יחיד-פרטי הוא מעשה נצח • נסח של
דיבורי אמונה שרק בעלי מדרגה גדולה מלומדים בניסים מדברים
כן • יתפלל תפילת הדרך לפני קונו ואם תהיה שגורה בפיו אז ילך
לבטח דרכו • ההסתפקות היא היסוד של כל בן תורה הרוצה להיות
הולך וגדל בתורה • עכשיו שאין לנו את רחב"ד - הסימן לבדוק את
עצמינו הוא על ידי התפילה • כשם ששערי תפילה פתוחין לרחב"ד
כך פתוחים שערי תפילה בבית המקדש לכל אדם • זכות התורה
וזכות התפילה צריכות להיות גדולות שהעורר לא יוכל להמית •
כשזוכים תמיד את השם יתברך - אפילו הפשוטים בחומץ ובאר
להתעוררות דקדושה • הכח לשנות ולשדר את מערכת הטבע
הטבע דווקא בתפילה הבוקעת מלב נשבר • עברנו שהטבע הוא
ניסיון - אין לבקש שיעשה הקב"ה נס גלוי • תורתו השלימה
והטהורה של רחב"ד חשובה להקב"ה ועושה אותה עטרה לראשו
• הנהגתו יתברך שמסכים לסברת הצדיקים שבדור • גם מי שיש לו
זכויות לא ינצל בלי תפילה • "חזית איש מהיר במלאכתו" שעושה

תוכן שערי
הכנישתא

תוכן שער הבנישתא

כפי כחו, כי הבא ליטהר מסייעים אותו • לוח הצדיקים - שהקב"ה מסכים על ידם ומבטל רצונו מפני רצונם • שאדם עושה מה שבידו ובכחו לעשות, הקב"ה משפיע לו השפעה בדעת בחכמה • לגבי בקשת רחמים לא סגי בגדלות בתורה ולימוד תורה • רחב"ד חי את האמונה קודם לטבע • כשיודעים שהכל הוא מהקב"ה - אין שליטה לכלים הגשמיים • מי שמאמין שאין עוד מלבדו יכול לפעול ניסים ההיפך מסדרי הטבע • רחב"ד ראה את חוקי הטבע הקבועים שהם מעשי ה' המתחדשים • לעצמו צריך להסתפק במדע, אך לאחרים צריך לדאוג להשלמת צרכיהם ברווח • הצדיק תמיד מוותר משלו ורוצה בטובתם של אחרים • כשאדם לומד בקביעות הוא זוכה לשפע בפרנסה ולא נטלן ממנו את הצלחתו • האדם אינו יודע מה באמת טוב עבורו • הנאנס מלעשות מצווה - יש בו מעלה יתירה יותר מהעושה בפועל • אין לתלות הישועה שבאה לאדם בשום דבר גשמי או רוחני שהוא עשה • הקב"ה מנחם את העולם לפי דברי הצדיקים שבדור • הנאות העולם הזה שאינן לשם מצווה - ממעטות מהשכר השמור לעולם הבא

משנת רחב"ד 863

הלימוד צריך להיות על מנת לעשות ולהוציא מכל אל הפועל • עולה מיראה לחכמה • במעשה התורה תחילה, והיראה צריכה להיות במחשבה תחילה • אפשר שידע האדם מהו טוב ורע ולא יהיה חכם • היראה שמים - ככלי המגן על התורה והמצוות מהחיצוניים • לזכות לחלקו בתורה שקיבל בסיונו הוא רק עם יראת חטא • על ידי שעושים גדרים וסייגים לחטא זוכים לכון להלכה • יראת שמים מביאה לשם טוב • לימוד ביראת חטא מתקיים • קיום החכמה הוא המעשה • יראת החטא גורמת לזכירת הלימוד • מי שיש בו יראת חטא ניצל משגיאות ומהסטרא אחרא • כל שיש בו יראת חטא מן השמיים מסייעין אותו • כשהולך עם חכמתו - צריך להיזהר מאד שלא יחטא • המלמד לאחרים צריך להיות בעל יראה ומהיר ללמד • האמונה צריכה להיות קודמת לחכמה • המקדים יראתו לחכמתו זוכה לחכמה אף אם נגזר עליו להיות טיפש • היראה צריכה להיות תמיד קודמת • חכמה בלא יראה - אינה ולא כלום • כל שאין בו יראת חטא - אף חכמתו שלו שיגע בה אינה מתקיימת • ההולך אחר תאוות ליבו - אינו קונה חכמה • מי שאינו ירא חטא משכח תלמודו ח"ו • צריך לקיים המצוות כחוק באמונה שלימה ואחרי כן לחקור על

תוכן שער הכנישתא

טעמיהם • שלוש דרגות ביראה • איזהו הוא חכם, היודע בשפלותו ולומד מכל אדם • אם אין יראת חטא בוודאי אין חכמה • כשהיראה קודמת האדם מתקדם בעבודת ה' בלא להתבלבל • לאחר שנכנס לעסק התורה שלא לשמה עליו להקדים את היראה וללמוד לשמה • היראה היא כתשלוש להקב"ה כביכול לקנות את מקח התורה • יראה תנאה ויראה עולאה • יש בור שירא את ה' ויראתו קודמת לחכמתו • המלמד תורה לרבים עליו להשמיעם דברי יראה בתחילה • החכמה האמיתית היא התבוננות ביראת ה' • הביטול הוא שורש הנשמה והוא המשפיע על כחותיו וחכמתו של האדם • כמה דרגות בחכמה וביראה • יראת העונש ויראת הרוממות • החכמה מביאה לידי ריבוי המעשים טובים • בעל תשובה המקבל עליו עול תורה כבר מקבל שכר 'כאלו עשא' • 'תורתו אומנותו' – תורה ומעשים כאחד • המעשים הגשמיים הם בסיס ויסוד לרוחניות • 'חכמתו קודמת' היינו שלומד ואינו רוצה לקיים • תיקון הנפש והרוח • כשלא משיב אל ליבו את חכמתו – חכמתו מסתלקת כדי למנוע קטרוג • כשהאדם עושה כל שביכולתו – ה' מצליח מעשיו אף מעבר לכחותיו • המקבל עליו לשמוע כל אשר יורוהו לעשות – נחשב כבר כאלו עשה • המוסף בגדרים וסיוגים – חכמתו מתקיימת בידו • להיזהר בעסק המצוות יותר מכלימוד • החכמה צריכה לגדול כפי מידת המעשים • דברי רחב"ד רמיו באוריותא • על ידי קיום המצוות מרבין כח 'תפארת' לסוד השכינה • החיוב לעשות מעשים טובים בכל מצב גם כשלא מרגישים התלהבות • המעשים טובים צריכים לבוא מהחכמה ואז יש לחכמה קיום • להיזהר מריבוי חכמה יותר מהמעשים • על ידי אהבת ישראל זוכה לקיום גם המצוות שלא מקיימם בעצמו • על ידי ביטול ה'אני' יכולים לעשות הכל אף קודם שמבינים • המחדשים בתורה ואינם יודעים ובקאים בה כראוי – אין חכמתם מתקיימת • יראת חטא היא יסוד ותחילת הכל • מאמרי רבי חנינא תאמין למעשים שנעשו עימו • גם בגמרא מעשיו של רחב"ד מרובין מחכמתו • צריך לבחון שאף השכר על המצוות יהיה לטובת הרבים ולתועלתם • ללא יראה – החכם לכסיל נחשב • עבודת ה' של רחב"ד • המשנה מדברת רק כלפי מי שרוח הבריות נוחה הימנו • אף מי שהוא צדיק, אם אין רוח הבריות נוחה ממנו – אין רוח המקום נוחה ממנו • המידות הטובות באות מאור המקיף שגורם לאדם להשתנות לטובה • מי שמתפלל על צרות אחרים וגורם להם נחת רוח – בזה הוא מניח גם מצער השכינה • רוח הבריות נוחה – אלו הצדיקים •

הקב"ה חפץ בטובתו של החפץ בטובת זולתו • ביאור נרחב במשנת
רחב"ד • כח תפילתו, תורתו, חכמתו, מעשיו, ומופתיו של רחב"ד

פרקא דרבי חנינא בן דוסא.....1021

פרקא דרבי חנינא בן דוסא - מתוך ספר יחוסי תנאים ואמוראים
• הוספה מספר 'יחוסי תנאים ואמוראים' ערך רבי חנינא • הוספה
מ'ספר המעשיות' • מאמרי רבי חנינא בן דוסא בחז"ל

תוכן שער
הכנישתא